

**EEN ZONDARES AAN DE VOETEN VAN JEZUS
VEROORDEELD DOOR SIMON, EEN FARIZEEËR**

Twee preken

Door

Ds H. J. van Schuppen

predikant
in
Nederlands Hervormde Kerk

Te Lunteren

Uitgegeven door J. P. van den Tol
Oud-Beierland
1933

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

EERSTE PREEK

Lezen Lukas 7 : 36-50.

Psalm 145: 3, 6.

Psalm 116: 1, 4.

Psalm 89: 8.

Psalm 65: 2.

Hoe zou het toch komen dat het Evangelie bij de mensen zo'n een slecht onthaal vindt? We zouden ook de vraag zó kunnen stellen: Hoe kwam het dat Jezus tijdens zijn omwandeling op aarde bij de mensen zo bitter weinig gehoor vond?

Dat kwam omdat Hij zeide: *"Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering."* Gekomen om zondaren zalig te maken. En zondaren waren ze niet.

De Heere Jezus zou nog wel bijval hebben gevonden, indien Hij Zijn hoorders hun *vroomheid en werken* had laten houden. Het zou nog gegaan zijn indien Hij de mens, de vrome mens met zijn geestelijke ervaringen, wij zouden zeggen 'de christen', had gepredikt. Maar dat deed Hij niet. Hij predikte het koninkrijk Gods en zei: *"Het koninkrijk Gods is nabij gekomen: bekeert u en gelooft het Evangelie"*. (Markus 1: 15).

Wat denkt u? Zou de Heere Jezus, indien Hij onder ons rondwandelde, bijval vinden? Zou dan de menigte toestromen, ook zij die zich *gereformeerd* noemen, en in Hem geloven? Zou men niet veeleer zeggen: *die prediking is te licht, niet bevindelijk, zelfs gevaarlijk?*

De grote massa in het kerkelijk leven is als de mensen in Jezus dagen. Men wil 'de christen' niet *de Christus* gepreekt. Alleen dit verschil is er, dat velen zeggen: *wij zijn zóndaren*. Maar men houdt vast aan de werken, al is het op een andere wijze dan in Jezus' tijd. Men houdt vast aan zijn bidden, aan zijn gevoel, aan zijn pogen Gode aangenaam te zijn, aan zijn nauwgezetheid, aan zijn ervaringen. Daarom vindt het Evangelie zo'n slecht onthaal. Daarom is het geen blijde boodschap. Christus is gekomen om *zondaren* zalig te maken. En zondaar is men alleen met den mond. Zie, Christus is gekomen om juist zondaren zalig te maken, en hen te verblijden met de tijding dat er vergeving van zonden is. Daarop wijst ons tekstwoord, dat u vindt in Lukas 7: 36-47

En een der Farizeeën bad hem, dat hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des Farizeeërs huis, zat hij aan.

En zie, een vrouw in de stad, welke een zondares was, verstaande, dat hij in des Farizeeërs huis aanzat, bracht een albasten fles met zalf;

En staande achter aan Zijne voeten, wenende, begon zij Zijne voeten nat te maken met tranen,, en zij droogde ze af met het haar van, haar hoofd, en kuste Zijne voeten, en zalfde ze met de zalf.

En de Farizeeër, die hem genood had, zulks ziende, sprak bij zich zelf, zeggende: Deze, indien, hij een profeet ware, zoude wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is, die hem aanraakt; want zij is een zondares.

En, Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Simon! ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester, zegt het. Enz.

Ziehier een van de schoonste geschiedenissen uit het Nieuwe Testament. Een geschiedenis, die ons leert, bij wie het Evangelie welkom is en bij wie niet. Wij zien hier:

- I. Een vrouw, die vergeving ontving.
- II. Een man, die van vergeving niets begrijpt.
- III. De Zaligmaker die deze genezing schenkt.

I. Een vrouw, die vergeving ontving.

Deze vrouw wordt hier een "zondares" genoemd. Haar naam is niet bekend. Ze draagt alleen de naam van "zondares". Dat wil zeggen ze stond er voor bekend. De benaming "zondares" wil zeggen, dat ze een vrouw was, die een ergerlijk leven had geleid. Een openbare zondares. Heel de stad noemde haar dan ook "zondares".

En zij was het ook. Zij was het in haar eigen schatting. Deze vrouw wist dat haar leven één gruwel was voor God. Zij wist dat zij vleselijk was, verkocht onder de zonde. Zij geloofde, dat zij met de gehele wereld verdoemelijk was voor God. Verdoemelijk in haar leven, geboorte, ontvangenis van haar eerste oorsprong uit Adam af. Zondares. Niets dan zondares.

Maar ze had ook van Jezus gehoord, van Zijn prediking, van Zijn zondaarsliefde, van vergeving, van Gods barmhartigheid. Het goede gerucht van Jezus was tot haar doorgedrongen. Zij had vernomen, dat Hij, *Jezus, niet gekomen was om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering.* En dat had ze geloofd. Met haar ganse ziel "Amen" op gezegd. Ze had zich geheel aan dat Woord toevertrouwd. Ze kon niet anders vanwege haar grote geestelijke nood. Ze verstond nu het woord van een zeker dichter:

*Met mijn zware val bewogen,
Bood Gods liefde mij de hand.
O, ontfermend mededogen,
Liefde boven mijn verstand.
Vijandschap was mijn bedenken,
Vleselijk onder 't kwaad verkocht,
Had ik nimmer Hem gezocht.
Hij wou me eerst Zijn liefde schenken.
God is liefde, o Englenstem,
Mensentong, verheerlijkt Hem.*

Een slechte vrouw, die vergeving ontving.

Daar komt ze aan Jezus voeten en nu kan ze haar tranen niet meer bedwingen. *Waarom niet? Waarom weent zij? Van droefheid? Van smart?*

Ook dit is misschien niet uitgesloten. Maar ze zal zeker geweend hebben van verbrokenheid des harten, om zoveel onbegrijpelijke zondaarsliefde. Liefde verbreekt, vertedert. De liefde doet smelten, verootmoedigt en dringt heen naar Hem, die zóveel heeft vergeven.

Geen wet vermag dit. Geen donder van Sinaï zal ooit recht vertederen en vernederen. Geen wet zal ooit tranen van oprecht berouw en hartelijk leedwezen doen schreien. Geen wet kan vreugdetranen doen vloeien.

Het is de vergevende liefde van Christus, die zondaren roept en nodigt, tot hen gaat en met hen eet. Het is deze vergevende liefde, die deze zondares aan Jezus voeten bracht en haar doet schreien.

Deze tranen zijn liefdestranen, geloofstranen. Zie maar eens hoe zij de voeten van Jezus droogt met haar haren en ze nu zalft met kostelijke zalf! Dat was wederliefde. Hoe kon het anders.

*Zijn liefdesgeur moet elk tot liefde nopen,
Als d' olie, die van Aärons hoofd gedropen,
Zijn baard en klederzoom doortrekt.*

De liefde van Christus had deze zondares doortrokken; had haar hart in medeliefde ontstoken.

Calvijn merkte zo juist op, dat deze dingen "*openbare blijken van haar rechtvaardiging*" waren en dat zij "*om hare dankbaarheid te bewijzen geen soort van dienstbetoon achterwege laat*". Zo gaf zij dan ook met deze kostbare zalf te kennen, dat zij zichzelf, met al wat haar toebehoorde, aan Christus offerde.

Ook met de gelijkenis van de twee schuldenaren, die Jezus even later uitspreekt, toont Jezus aan, dat Simon dwaalt in het veroordelen van deze vrouw en dat zij vergeving heeft ontvangen van al hare zonden. Juist omdat zij vergeving ontvangen had, en daarin de oneindige zondaarsliefde van Christus heeft gezien en geloofd, openbaart zij deze vruchten van geloof en dankbaarheid.

Simon zag het anders. Maar Simon dwaalde. Wie onzer deze vrouw anders ziet, dwaalt met Simon.

De vruchten tonen hier, dat zij vergeving ontving. Calvijn zegt zo terecht: "*Christus bewijst uit de vruchten, dat deze vrouw met God verzoend is*". We zien hier de vruchten des geloofs en der liefde.

Zou deze vrouw die vruchten ook gezien hebben? Wij weten het niet. Veelal zien we deze vruchten niet. In de grote oordeelsdag zal Jezus zeggen tot hen, die aan Zijn rechterhand staan: *Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven, enz. Maar dan zullen zij zeggen Wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven; dorstig en te drinken gegeven? enz.* Zij wisten het niet: Maar indien deze vrouw die vruchten gezien heeft, dan zal zij naar het woord van de Catechismus, *uit die vruchten van haar geloof verzekerd zijn.*

En nu u, lezer! Jezus heeft Simon gevraagd: "*Simon, ziet gij deze vrouw?*" Wij vragen u: *Ziet gij deze vrouw?* Wij vragen u niet: *Ziet gij deze vruchten bij uzelf?* Laat anderen die zien. U zult ze ook zien, indien u ze hebt, als het nodig is. Maar: *Ziet gij deze vrouw?*

Waarom die vraag? Omdat wij zouden willen, dat u deed als zij om vruchten te dragen. Wat deed zij dan? Als zondares aan Jezus voeten liggen. Wat is dat? Zij mishaagde zichzelf, veroordeelde zichzelf. Zij klaagde zich aan vanwege al hare zonden. Zij vond geen goed in zichzelf. Zij verstond Paulus toen hij schreef: "*Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.*" De voornaamste bèn, niet wás. Zij erkende met diezelfde Apostel: "*Het goede te doen, dat vind ik niet.*" Maar zij geloofde ook zijn Woord. Dat Woord, dat ook Paulus zegt in de aangehaalde woorden van 1 Tim. 2: 15: *Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken.* Gelovig legde zij de hand op het

ontwifelbaar getuigenis van Christus. Zij hield God voor waarachtig, voor volkomen betrouwbaar, wie zij zelf ook was.

Ziedaar de weg om vruchten des geloofs te dragen.

Vertrouwen, met al uw vuile zonden, met geheel uw zondig vlees, met uw totale onvruchtbaarheid, op de volmaakte gerechtigheid en volkomen heiligheid van Christus. Geloven, met een vertrouwen des harten, dat die volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van God, uit genade, geschonken is.

En nu komt God u zeggen, u, ieder, die het leest en hoort, dat u een zondaar bent. Dat u een overtreder bent en nooit enig goed werk gedaan hebt. Integendeel, God laat u weten, dat u Hem tegenstaat, krachtens uw natuur Hem vijandig bent, met al uw best doen. Het wordt u verkondigt dat *gij verkocht zijt onder de zonde* en met de gehele wereld op één lijn staat, op één hoop ligt, en van uzelf, in uw gescheiden staat van God, verdoemelijk bent. Geloof dat! Zie het! God zegt het. Zijn wet zegt het. En God is waarachtig, maar alle mens is leugenachtig.

Maar de Heere laat u ook boodschappen, dat de losprijs betaald is. De wet is vervuld. De straf, de toorn, de vloek, ze zijn gedragen. Uw zonden kunnen niet te groot zijn, niet te veel, niet te ergerlijk. Al zou u bekend staan als een gruwelijk mens, zoals die zondares, dan nog is er vergeving. De Heere roept "*alle einden der aarde.*"

Onze vaders zeggen zo schoon in de Dordtse leerregels (hoofdstuk II, 5) "*welke belofte alle volkeren en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.*"

En dat niet alleen, maar de Heere heeft *deze belofte des Evangelies* aan uw voorhoofd doen verzegelen door de Heilige Doop. Deze belofte des Evangelies wordt ieder van u geschonken, en u draagt het zegel daarvan aan uw voorhoofd. Daarom, juist dáárom komt *de vermaning tot geloof*. Omdat God in Zijn Verbond geeft, dáárom vraagt Hij, dat ge uw ledige hand zult ophouden. Doet u dit niet, dan hebt u ook niet.

O, wonder van genade! Wat heeft God gedaan en gegeven voor zulke booswichten, die naar recht ter hel moeten varen. Wat heeft Christus geleden voor zulke mensen. Aan Gods recht is volkomen voldaan. Gods toorn is gesteld, de vloek is gedragen. Daarom belijdt de kerk met artikel 21 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis: "*Zo heeft dan God Zijn rechtvaardigheid bewezen tegen Zijn Zoon, als Hij onze zonden op Hem gelegd heeft; en heeft uitgestort Zijn goedheid en barmhartigheid over ons, die schuldig en der verdoemenis waardig waren, voor ons gevende Zijn Zoon in de dood door een zeer volkomen liefde, en Hem opwekkende tot onze rechtvaardigmaking, opdat wij door Hem zouden hebben de onsterfelijkheid en het eeuwig leven.*"

Maar wee uw, indien dit blijft verachten tot uw dood toe! Wee, uw werken! Wee, uw nauwgezetheid! Wee, uw "Ik"! Wee, al het uwe. Want: *Waar is dan de roem? Zij is uitgesloten. Uitgesloten door de wet des geloofs.* Het is het geloof alleen, dat God verheerlijkt. Dat geloof verstaat het woord van Ethan;

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven.
En onze Koning is van Isrels God gegeven.*

II.

Een man, die van vergeving niets begrijpt.

Deze man was Simon, bij wie Jezus uitgenodigd was. Hij was een Farizeeër. Een achtenswaardig en gezien man. Iemand van onberispelijke levenswandel. Een ijveraar voor de wet. In zijn soort zeer rechtzinnig. Thuis in de Schriften. Zeer consciëntieus en nauwgezet. Een oprechte, welmenende Farizeeër. Wat zullen wij nog meer goeds van hem zeggen?

Maar ...! In alles was de dood. Deze Simon was liefdeloos. En de liefde moet een bron zijn van gehoorzaamheid. Paulus laat dat in 1 Korinthe 13 zo duidelijk zien. Simon is op zijn best een klinkend metaal en een luidende schel geweest. Zonder de liefde blijft niets over dan een mooi geraamte. Deze Farizeeër was, zoals allen van zijn soort, tevreden met zichzelf. Zijn zonde zag hij niet en kende hij niet. Er was niet de minste behoefte aan vergeving en aan een Zaligmaker. Daarom was er ook geen liefde. Deze Simon is de absolute tegenstelling van die zondares. Let eens op!

Hij is in de onmiddellijke nabijheid van Christus, van het Evangelie, maar hij begrijpt het niet. Hij is vlak bij de zaligheid, de vergeving, de verzoening met zondaren, met hen, die één stuk zonde zijn, maar hij ziet het niet. Vlak er bij en toch er zover van af. Het licht voor zijn voeten, maar hij keert er zich van af. Hij is een kind des koninkrijks, maar zal, als hij dit blijft doen, door eigen schuld en naar eigen wil worden buiten geworpen.

Hoe velen zijn, helaas, Simon gelijk! Voor menigeen van u geldt misschien dat onberispelijk bent, nauwgezet, thuis in de Heilige Schrift, heel rechtzinnig, een ijveraar voor vele goede dingen. Misschien bent u Simon zelfs voorbij gestreefd en ziet u van uit de hoogte neer op deze blinden Farizeeër. Ja, het is niet onmogelijk dat u in uw kring en in de Kerk een zeer gezien man bent. En toch begrijpt u niets van vergeving der zonden. Het Evangelie is voor u een dwaasheid. Misschien bent u wel zó "gereformeerd" dat je u zelfs aan het woord "Evangelie" stoot en het beter vindt maar zo weinig mogelijk van *Evangelie en geloof* te spreken.

Wat bent u aan Simon gelijk, arme mens.

Aan Simon gelijk, ook hierin, dat u thans in de onmiddellijke nabijheid bent van Christus en van het Evangelie. Vlak bij de zaligheid, de vergeving, de verzoening met God. Want deze kostbare zaken worden voor uw voeten neergelegd, ze worden u geschonken, met de uitnodiging om ze door een waarachtig geloof te nemen (Dordtse Leerregels II, 5). Maar u begrijpt het niet. U verontschuldigt uzelf. U verschuilt u achter waarheden als: "*Het geloof is een gave Gods*" en: "Het is toch alles een werk van de Heilige Geest".

Waarheden. Inderdaad! Maar waarheden, waarmee u eeuwig omkomt als ge u niet bekeert en niet gelooft. Waarom?

Omdat u met die waarheden in uw valse rust blijft zitten, God tot een leugenaar maakt, het Evangelie verwerpt, Christus smarten aandoet, Hem opnieuw kruisigt.

Simon begrijpt het niet. Waaruit blijkt dat?

Dat blijkt wel uit zijn opvatting van hetgeen Jezus doet. Voor Simon is het onmogelijk dat een leraar, en dan nog wel iemand, die een profeet moet zijn, zich kon inlaten met zulk een zondares. *Als Jezus een profeet is, denkt hij, dan weet hij wel dat deze vrouw een zondares is, en als Hij dat weet stoot Hij haar natuurlijk van zich.* Jezus een

profeet, en dan zich inlaten met zulk een vrouw ..., dat is voor Simon een onmogelijkheid. Slechts één conclusie ligt voor de hand: *Jezus is geen profeet*.

De gedachte dat Jezus een profeet was, had wel bij Simon geleefd. Maar Jezus valt hem nu tegen. Hij is niet, wat hij meende dat Jezus was, Jezus én een zondares. Dat kan niet. Dat zijn uitersten. Duidelijk geeft Simon blijk dat hij van alles niets begrijpt.

Wat niet begrijpt? Het ambt en werk van Christus. Het is hem volkomen duister dat Jezus juist gekomen is voor zulke zondaren en zondaresen. Hij verstaat niet dat Jezus komst bedoelde goddelozen te rechtvaardigen, schuldigen te vergeven, onreinen te reinigen, veroordeelden genade te bewijzen. En dat geheel *om niet*, zonder iets van hen in aanmerking te nemen. Nee, Simon heeft niet het minste begrip van *genade*. Dit begreep hij niet, dat Jezus Christus de Verlosser is van ellendigen en verlorenen. Dat hij alles is voor hen, die alles bedorven hebben en dat nog doen. Hij, Simon, kon het niet verstaan dat die Jezus is afgedaald in vlees voor gevallen Adamskinderen om hen uit die diepe val op te heffen. Een Zaligmaker voor hoeren en tollenaars is voor Simon zulk een diep mysterie, dat hij terstond het oordeel over Jezus geveld heeft en in zijn hart zegt: "*Deze, indien hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is, die Hem aanraakt*". In één woord: Simon begrijpt het Evangelie niet.

In welk een vreselijke waan leefde toch deze Simon. Hij meende dat men werken moest, wat doen moest, wat zijn moest om zalig te worden. Ja, men moest zich juist van zulke slechte mensen als deze vrouw ontdoen en er vooral geen gemeenschap mee hebben. Alles moest nauwgezet worden nageleefd en het volk, dat de wet niet eens kende, was in zijn oog vervloekt.

Wat een vreselijke Farizeeër! Maar vergeet niet *dat precies datzelfde ons allen in het bloed zit*. Zeker, velen doen dat op een andere wijze dan de Farizeeërs, en ook op een andere wijze dan de Roomse, maar men doet het toch. Weet u hoeveel van ons dat doen? Hoe onze vuile vrome natuur dat doet?

Men tobt zich af om iets van de wet terecht te brengen. Men houdt Gods geboden goed voor ogen en doet al zijn best om deze stipt na te leven. Men wringt zich op deze wijze in allerlei bochten om Gode aangenaam te zijn. Of ook: men meent dat men allerlei dingen moet doormaken, ervaren, bevinden en dat men dan op grond daarvan tot God moet komen. Men moet eerst kunnen vaststellen dat men uitverkoren is, dat men in het verbond der genade is, en dan zal men geloven. Men raapt al zijn ervaringen en zogenaamde werkzaamheden bijeen, bekijkt die, keurt ze goed en acht nu de zaak in orde.

Men kan ook anders doen. Velen pijnigen zich zelf om zonde te vinden en pogen op die wijze een zondaar voor God te zijn. Of, men wil tranen schreien zonder berouw, of men poogt zich zelf berouw op te dringen. Men dóet als een tollenaar en men *is* een Farizeeër. Men doet het gebed van de Farizeeër, zo schreef eens iemand, en men maakt de gebaren van een tollenaar. Men poogt zich zó diep te verootmoedigen, dat men probeert met Paulus te zeggen: *Ik ben de grootste der zondaren*.

Al deze pogingen komen voort uit de wettische natuur, aangewakkerd door een soort "bevindelijke" prediking, die wars is van het Evangelie, en al deze bevindelijkheden tot wettische voorwaarden maakt. Maar Jezus laat men staan, Zijn liefde verwerpt men. Het Evangelie verfoeit men als een "lichte" leer. Men vindt het zelfs gevaarlijk, en omdat men het niet begrijpt, evenmin als Simon, wordt het Evangelie verdacht gemaakt, als Remonstrants of Ethisch gescholden, zonder in te zien dat juist de zogenaamde bevindelijke prediking volkomen past in het Ethisch kader. Vooral moet men niet veel over geloof spreken en eigenlijk de mensen in het geheel niet vermanen om te geloven. Dit vindt men uiterst gevaarlijk.

Hoe gevaarlijk was Jezus dan wel in Markus 1: 15 en onze vaders in hun belijdenisgeschriften! Maar ook dit begrijpt men niet, evenmin als Simon, en men werkt maar, ja werkt maar. Natuurlijk anders dan Simon, en dan Rome, maar men werkt dan toch.

Simon begreep er niets van. Hij begreep Jezus niet. Hij begreep ook die zondares niet. Begrijpt u het wèl? Wij vreezen dat velen van u het ook niet begrijpen. Wat zullen wij tot u zeggen? Want hier gaat het om de ere van Christus, om Gods ere, en om het heil van uw ziel. Wat zeide Jezus tot Simon?

O, de Heere heeft Simon, ondanks al zijn onkunde en ongeloof, toch zo liefdevol toegesproken.

"Simon," zo zei Hij, *"Ik heb u wat te zeggen"*.

Lezer, de Heere heeft ook u wat te zeggen.

Wat dan?

Die gelijkenis van de twee schuldenaars.

U kunt die in onze tekstwoorden lezen. En toen heeft Jezus die gelijkenis toegepast op Simon. Weet u waar dat op neerkwam?

Hierop: *Simon, de liefde ontbreekt u!*

Wat een veelzeggend woord. Want: *"Al ware het, dat ik de talen der mensen en der Engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden. En al ware het, dat ik de gave der profetie had en wist al de verborgenheden en al de wetenschap, en al ware het dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette en de liefde niet had, zo ware ik niets"*. Zonder de liefde bent u niets.

Heeft de Heere u dat soms ook te zeggen?

Hoe kwam het, dat Simon zo liefdeloos was?

Dat kwam doordat Simon meende *dat hij zo goed was*.

Hij was beter dan die zondares. Hij had geen vergeving nodig. Hij wilde Jezus niet als zijn algenoegzame Zaligmaker. Hij maakte zichzelf wijs voor God meer te zijn dan die zondares. En zo kende hij de liefde van Christus niet, die zich juist uitstrekt tot zondaren en zondaressen. Daarom werd ook zijn hart niet tot wederliefde ontstoken. Daarom werden Jezus' voeten niet gewassen, daarom werd Hij door Simon niet gegroet en nog veel minder zijn hoofd gezalfd. Zeker, Jezus mocht nog wel bij hem in huis komen en aan zijn tafel aanliggen, maar de bewijzen van liefde ontbraken.

Zo doen velen van u wellicht ook. Van nature doen we allen zó. Ja, zo doet onze natuur nog, ook al is de liefde Gods in onze harten uitgestort door de Heilige Geest.

Maar wat is deze Simon een sprekend portret van velen!

Zeker, u nodigt Jezus, evenals Simon, wel aan uw tafel. U noemt Zijn naam wel eens. Want Hem in 't geheel niet te noemen is toch heel ongereformeerd. Ja het kon zelfs zijn, dat u, naar het woord van de Catechismus, *met de mond in Hem roemt*. Maar u geeft Hem geen water om de voeten te wassen, u groet Hem niet, u zalft Hem niet. U hebt ook liever mensen aan uw tafel, misschien wel echte gelovige mensen, die veel spreken over zichzelf. Maar de liefde tot Hem, en de liefde tot zondaren en zondaressen ontbreekt. Liefde is ook een zware zaak. U kunt gedwongen worden, of u zelf er toe pressen veel voor een ander te doen, zelfs wat voor uw vijanden te doen. Want de duivel is onbarmhartig in het opleggen van plichten. *Maar liefhebben, uit een ongeveinsd geloof*, dat gaat niet met de zweep van de wet.

En zó komt u er toe Christus geen plaats te geven in uw goddeloze hart, hoewel Hij zegt: *"Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Zo iemand Mijn stem zal horen en de deur zal*

opendoen, Ik zal tot hem inkomen en Ik zal avondmaal met hem houden en hij met Mij". U laat Hem in uw huis, maar niet in uw hart. U neemt het met uw woord voor Hem op. Of misschien brengt u het niet eens zo ver.

Let dan nog eens op die gelijkenis. Waartoe sprak Jezus die gelijkenis uit?

Laat ik nu Calvijn nog eens laten spreken. "Om Simon en ons allen daardoor te leren, dat Hij geen zondaar verwerpt, daar Hij even bereid is allen als met uitgestrekte armen te ontvangen, als Hij hen zacht en lieflijk vriendelijk tot zich nodigt".

De Heere wil ons dus leren dat wij allen schuldenaren zijn, evengoed als die slechte vrouw. Wij evengoed als die dronkaards, hoereerders, dieven, moordenaars. Ja, al zou onze schuld dan één tiende zijn van de schuld van anderen, zoals Jezus dat in deze gelijkenis voorstelt, toch zijn wij allen schuldig en niemand onzer heeft één penning om te betalen. De gelijkenis leert ons dat duidelijk. Aan beiden toch werd alles kwijt gescholden.

Maar dit leert ons dan ook, wat Calvijn terecht opmerkt, *dat Hij als met uitgestrekte armen vriendelijk wil ontvangen en ons lieflijk tot Zich nodigt*. En niet alleen lieflijk, maar ook oprecht gemeend. In de Dordtse Leerregels leren onze vaders (Hoofdstuk III en IV, 8) : *"Doch zovelen als er door het Evangelie geroepen worden, die worden ernstiglijk geroepen. Want God betoont ernstiglijk en waarachtiglijk in Zijn Woord, wat Hem aangenaam is; namelijk, dat de geroepenen tot Hem komen. Hij belooft ook met ernst, allen, die tot Hem komen, en geloven, de rust der zielen en het eeuwige leven"*.

Wie wil dan nog deze liefde tegenstaan? Wie wil nog langer een roepend en biddend God, die het ernstig en oprecht meent, tegenstaan? Wie wil dan nog zijn schuld bedekken?

Maar, zo vraagt u, wat moet ik dan doen?

Geloven dat Gods Woord waar is als het van u zegt *dat u niets dan zonde bent, dat u verdoemelijk en verloren bent*. Geloven dat God het oprecht meent als Hij Christus wegschenkt. Want wie niet gelooft, die is alreeds veroordeeld. En: *"Wie niet geloofd zal verdoemd worden"*.

Maar, zegt u, dat is het juist: *u zegt dat ik geloven moet, maar dat moet mij eerst gegeven worden. Dat heb ik niet van mij zelf!*

Wat wilt u daarmee nu zeggen?

Dit: *Ik moet het maar afwachten of God het mij geeft. Ik kan er zelf niets aan doen.*

Ziedaar uw goddeloze redenering en het duivels misbruik van Gods waarheden. In natuurlijke zaken redeneert u zó niet. Als u 's morgens aan uw werk moet zegt u niet: *Ik blijf maar op mijn bed liggen, want God moet mij de kracht geven om op te staan en te werken.*

En dit is evenzeer waar. Het is onmogelijk om op te staan en onmogelijk om uw werk te doen als God daarvoor de kracht niet geeft. Maar u staat op. U zegt: *het is mijn roeping om te werken, God wil dat*. Zegt dan ook: het is mijn roeping om te geloven, God wil dat. Want: *"Dit is Zijn gebod, dat gij geloofd in den Naam van den Eniggeboren Zoon van God"*.

Of hebt u nog meer tegenwerpingen?

Ja, zegt u, het heeft geen doel om te vermanen tot geloof als het een gave Gods is. Wat baat het tot een dode te zeggen dat hij moet opstaan?

Zo redeneert de mens. De mens ziet hier in zijn wijsheid geen weg. Maar Gods weg is anders. Hij handelt altijd wonderlijk. Lijnrecht in tegen ons menselijk vernuft. Nee, het

is niet doelloos. Dan zou Jezus ook doelloos vermaand hebben tot geloof, en de Apostelen evenzo, en de profeten ook. Dan had Ezechiël, toen hij daar stond in een vallei vol dorre doodsbeenderen moeten zeggen: *Heere, zo'n dwaasheid doe ik niet!*

Wat is de fout? Men ziet in het geloof als een gave Gods en de eis om te geloven een tegenstelling. Maar, deze tegenstelling is er niet. En deze is er daarom niet, omdat de Heere *door middel van de vermaning om te geloven*, het geloof wil werken.

De Heilige Schrift gaat niet uit van de gedachte dat de mens geloven kan. Maar wèl van deze gedachte, dat de Heilige Geest door de vermaning tot het onmogelijke, dat onmogelijke werkt. De Heilige Schrift vermaant altijd tot datgene, wat niemand kan. Zij vermaant tot bekering, tot een heilig leven, wat ook niemand uit zich zelf vermag. Nu mag dit doen Gods dwaas lijken, doch de Heere belacht onze vermeende wijsheid. Bovendien vraagt de Heere ook geloof om ons schuldig te verklaren als we niet geloven. De Heere heeft recht het van ons te eisen. Wij zijn volkomen verantwoordelijk.

En niet het allerminst vraagt de Heere geloof omdat Hij een zo rijk en mild-gevend God is. In het Verbond der genade komt Hij ons alle heilsweldaden wegschenken, en daaruit vloeit als vanzelf voort dat de Heere vermaant om nu door geloof te nemen, wat Hij ons geeft. Daarom moeten we in deze ook weer terug naar het Woord. Tegen alles in; wat zich sinds jaren als gereformeerd heeft aangediend.

En als u nog komt met het woord van Paulus in Efeze 2: 8 *"en dat niet uit u, het is Gods gave"*, dan antwoorden we: Paulus had met dit woord geenszins de bedoeling om te zeggen: het geloof moet u eerst gegeven worden, en daar moet ge nu eerst op wachten. Nee! Hij spreekt tot hen, die het geloof reeds hebben. Maar opdat zij God de ere daarvan zouden geven zegt hij: *"en dat niet uit u, het is Gods gave"*.

Daarom blijft steeds de vermaning: *geloof!* Geloof tegen alles in. Tegen al uw zonden in, tegen heel uw natuur in. Ziet hoe de Vader zijn eniggeboren Zoon wegschenkt, en vertrouwt daarop met uw ganse hart. Christus breidt zijn armen uit tot zondaren en zondaressen. Tot allen die onder het Evangelie leven en Hij wil zelfs, dat dit Evangelie verkondigd zal worden aan alle creaturen.

En vraagt u nu nog: *maar hoe kom ik aan dat geloof?*

Dan verwijzen wij u tenslotte naar den 25^e Zondag van onze Catechismus: *"Aangezien dan alleen het geloof ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zulk een geloof? Van de Heiligen Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging des Heiligen Evangelies, en het sterkt door het gebruik der sacramenten"*.

Zet u dan neer onder de prediking van het Evangelie. *De prediking der wet alleen baat u niet*, volgens de Catechismus. Ook niet de prediking van de christen. Maar, zoals Gods woord leert, de prediking van Christus; van het Evangelie. De Heilige Geest leidt altijd heen naar Christus, zoals Hij in het Evangelie geopenbaard is, en nooit naar de Christen, nooit naar de bekering, of de ervaring van de mens. De prediking van de christen en de zogenaamde bevinding mag diep lijken en de prediker een zeker aanzien of vertrouwen geven, het is alles de mens. De Heilige Geest verheerlijkt Christus. De Heilige Geest werkt het geloof door die prediking, die Christus uitstalt in de heerlijkheid Zijner heilsweldaden, en God in de grote gave van Zijn Zoon. Daarin heeft de Kerk alleen rust, daarin alleen vermaakt zij zich, daarin aanbidt zij de Drie-enige en volzalige God, en verfoeit zij zichzelf in stof en as.

O, zondaren en zondaressen, die alles bederft, u, die in uzelf niet anders vindt dan vijandschap, vleselijkheid, verkocht zijn onder de zonde, legt u aan de voeten van Christus, zoals u bent. En u zult schreien van ootmoed en blijdschap, van verwondering en aanbidding. Zó wordt Hij verheerlijkt. Zo worden Zijn deugden en Zijn werken geprezen. En u zegt: *"Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij"*. En u zingt:

*Zo slaat G' Uw oog,
Nog van omhoog,
O God, op zondaars neer.
Het schuldig kind
Van Adam, vindt
In U een Vader weer.*

Amen.

TWEEDE PREEK

Lezen van de Wet des Heeren.

Lezen Lukas 7:29-50.

Ps. 32: 1 en 3.

Ps. 130 : 2 en 3.

Gebed des Heeren : 6.

Ps. 150 : 1.

De apostel Jacobus toont aan in het tweede hoofdstuk van zijn brief, dat er een nauw verband is tussen het geloof en de werken. Een verband zo nauw, dat geloof en werken niet van elkander te scheiden zijn. Als iemand zegt: *"Gij hebt het geloof en ik heb de werken,"* dan antwoordt Jacobus: *"Toon mij uw geloof uit uwe werken en ik zal u uit mijne werken mijn geloof tonen"*. "Het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zichzelf dood." Het oprechte geloof en de werken zijn dus onafscheidelijk aan elkander verbonden. *Het is onmogelijk*, zegt de Catechismus, *dat wie Christus door een waar geloof is ingeplant, niet zoude voortbrengen vruchten der dankbaarheid*. De leer van de rechtvaardiging voor God door het geloof zonder de werken, maakt dus geen goddeloze en zorgloze mensen.

Maar wat zijn nu deze geloofswerken?

Jezus vat ze allen saam in het éne woord *"liefde"*. Liefde tot God, en liefde tot de naaste. En wat dat éne woord "liefde" omvat leert ons Paulus in 1 Korinthe 13. Daar zegt hij : *"De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardig, zij is niet opgeblazen; zij handelt niet ongeschikt, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid; zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij verdraagt alle dingen."*

Wat een liefdewerken! Wat een geloofswerken! Het geloof sluit alle Antinomianisme uit. Maar het sluit eveneens uit alle pogen en inspanning van den mens om iets van de wet tot stand te brengen. Het geloof doet het niet met mensenkracht, zelfs niet met de kracht van Christus. Het geloof doet Christus inwonen met Zijn Geest. Het geloof laat het de Geest doen. En die Geest ontsteekt de liefde, en verlicht het verstand en buigt den wil. Zo gaan geloof en liefde samen. Zo bloeit de liefde op. Bevekt met zonden. Maar het geloof ziet dan ook op de hoogste liefde, op de volmaakte liefde van Christus, zoals die openbaar komt in onze tekstwoorden.

Lukas 7: 47-50

47. Daarom zeg Ik u: haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren, want zij heeft veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.

48 En Hij zeide tot haar; uw zonden zijn u vergeven.

49 En die mede aanzaten begonnen te zeggen, bij zichzelf: wie is Deze, Die ook de zonden vergeeft?

50 Maar hij zeide tot de vrouw: uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.

In de vorige preek hebben wij u gewezen:

- I. Op een vrouw die vergeving ontving. Dit bleek uit de vruchten van het geloof en dankbaarheid.
- II. Vervolgens vestigden we onze aandacht op een man, die van vergeving niets begreep.
- III. Laten we u nu wijzen op: **een Zaligmaker, die steeds vergeving om niet schenkt.**

III. Een Zaligmaker, die steeds vergeving om niet schenkt.

Wat was de tegenstelling groot tussen die zondares en Simon de Farizeeër!

In onze tekstwoorden zien we echter een nog groter tegenstelling en wel tussen Jezus en Simon. Simon, die zondaren veracht. Hij wil niets met hen te maken hebben. Van uit zijn hoge, ingebeelde heiligheid ziet hij met minachting neer op die zondares. Hij is hard, liefdeloos, meedogenloos. Hij zal er zich wel voor wachten met zo'n vrouw in aanraking te komen, al verbiedt de Oosterse gastvrijheid hem nu ook haar de deur te wijzen.

Daartegenover nu Jezus. Hij is vol erbarming, vol liefde, vol genade. Heel het doel van Zijn komst op aarde was juist zulke vuile zondaren en zondaresen te reinigen en te redden. Zal Hij nu zwijgen? Zal Hij Simon in zijn inbeelding laten? Zal Hij het opnemen voor deze zondares? Heeft Simon gelijk?

Jezus heeft reeds het woord genomen en Simon op zijn liefdeloosheid gewezen. Maar nu wijst Jezus ook heen naar die vrouw en zegt: *"Daarom zeg Ik u, haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren"*.

Wat een oneindige zondaarsliefde openbaart zich hier! Daar spreekt Jezus, daar zit Hij als de openbaring van Goddelijke liefde. Liefde zó groot, zó oneindig, dat geen zonden die kunnen uitwissen. Liefde, harder dan het graf, sterker dan de dood; liefde, die vele wateren van ongerechtigheid niet kunnen doven. Nee! Juist omgekeerd! Die liefde wist alle zonden uit, maakt alle ongerechtigheid te niet. Ja zó volkomen, zegt de Catechismus, *"als had ik in eigen persoon al de gerechtigheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft."*

Zo komt Hij in Zijn liefde geven. Zichzelf geven, met al Zijn verdiensten. Aan zulk een zondares, aan zulke zondaren, die nooit iets anders uit zich zelf voortbrengen dan enkel zonde. Gevende liefde, vernederende liefde, vertederende liefde, vertroostende liefde.

Wat een tegenstelling! De liefdeloze Simon; de liefdevolle Christus.

Simon zou, indien hij naar zijn zin handelde, haar wegdrijven, omdat hij haar kende. Jezus trekt haar naar zich toe, neemt het voor haar op, vergeeft al haar zonden, ook omdat Hij haar kende.

Toch behoeft deze Simon ons niet in verwondering te brengen. De man van de wet is altijd hardvochtig en streng. Hij veroordeelt, slaat neer, verheft zich zelf en is er verre van zich op één lijn te zetten met zulke gruwelijke zondaren en zondaresen. De man van de wet geeft misschien nog wel toe dat de gehele wereld voor God verdoemelijk is, maar met uitzondering van zichzelf. In ieder geval is het met hem toch niet zo erg als met een dronkaard en dief en hoereerder.

Het is opmerkelijk dat Jezus juist tegen dit soort mensen menigmaal zo scherp was. Hoe vele malen heeft het *"Wee u"* tegen hen geklonken, ook al was er diepe droefheid in Zijn hart om de hardigheid van hun hart en om hun ongelooft.

Het Evangelie echter is niet hardvochtig. Het veroordeelt niet, *dan alleen hem, die het verwerpt*. De Heere Jezus heeft immers gezegd *dat Hij gekomen was om zondaren zalig te maken en te zoeken wat verloren is*. Hij heeft zich altijd weer ontfermd over zondaren en tollenaars. Door de open speerwonde laat Hij zien in Zijn liefdevol hart. Hij spreekt van Zijn bloed en Zijn kruis en van vergeving. Hij roept: *"Komt tot Mij allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven."* *"O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, zonder geld en zonder prijs, wijn en melk."*

Hier in deze geschiedenis toont Hij dat Zijn voeten een wijkplaats zijn voor zondaren en zondaressen, voor hen, die in zichzelf niets dan zonde zien. Voor hen juist is Zijn liefde, voor hen Zijn bloed, Zijn lijden, Zijn kruis, Zijn dood en opstanding. Voor hen Hij zelf, en geheel, met al Zijn verdiensten.

Wij prediken u die liefde, dat mededogen, die wijkplaats. Het is Zijn bevel om het Evangelie te prediken aan alle creaturen. Daarom wordt die liefde u verkondigd. En deze liefde behoeft u niet te kopen, dan alleen zonder geld en zonder prijs, geheel *om niet*. Zijn Middelaarshart is voor u te bekomen zonder enige voorwaarde. Hij schenkt het aan ieder van u weg, zonder er iets voor te vragen. Hij legt het voor u neer, voor uw voeten, zonder enige verdiensten te vergen of enig werk uwerzijds. Alleen vraagt Hij of u deze grote liefde wilt nemen.

Of is het u te ruim? Welnu, indien het niet zó ruim is, dat u al deze *heilsweldaden om niet* voor de voeten worden gelegd, kunt u niet, en kan niemand zalig worden. Uw doodstaat zegt u dat het met u volkomen uit is. U kunt niet ten hemel opklimmen om het daar te halen. Daarom daalt God met en in Zijn Zoon tot u af en geeft Hem geheel *om niet*. Indien de Heere Jezus zich zelf niet gaf aan u, zou niemand recht hebben Hem in geloof te nemen.

Doet slechts iets van deze ruimte van het Evangelie af en u sluit voor uzelf voor eeuwig de deur toe. Doet iets van deze ruimte af en gij ontnemt God en Christus de eer. Doet er iets af en genade is geen genade meer. Doet er iets af en u legt de grond der zaligheid in de mens, ondanks al uw zogenaamde gereformeed geredeneer.

Maar, zegt u, wij moeten dit Evangelie toch geloven, en deze liefde van Christus, die voor ons neergelegd wordt, nemen. Dat moeten wij dan toch doen. Dat is dan toch ons werk en ons doen. Dat is dan toch de voorwaarde, die Christus ons stelt.

Nee! En nogmaals: Nee. Geloven en nemen is geen voorwaarde. Het is het enige middel, waardoor u deze grote liefde tot de uwe kunt maken. Geloven en nemen is geen werk, geen verdienstelijk werk, maar het is de uitgestrekte, ledige hand, die u in de nood van uw ziel, zonder redeneren over *uw kunnen* of *niet kunnen*, uitstrekt door de Heilige Geest. Zó zal alles strekken tot eer en heerlijkheid en glorie van God en Zijn Christus. Juist dit ruime Evangelie brengt Hem eeuwige heerlijkheid toe. Juist dit Evangelie past volkomen bij een dode zondaar. Het Evangelie is daarom zó ruim omdat de Heere weet, dat u in uw doodstaat ligt van nature. Hij weet, dat u niets hebt om te betalen, dat u een gruwelijke overtreder bent en een groot zondaar. De Heere weet dat u dan uzelf een veroordeelde bent, onder vloek en doem. Daarom komt Hij tot u met Zijn dood en met Zijn liefde en vraagt niet anders, dan dat u door een oprecht geloof, niet als voorwaarde, maar *als middel*, dit voor waarachtig houden zult en er met

uw ganse hart op vertrouwen. Is dit het Evangelie niet, dan is er geen Evangelie. Dan is er niets dan wet! Maar is dit het Evangelie, dan is het dit ook alleen.

En dan komt niets van u in aanmerking, zelfs uw bekering en uw geloof niet, maar Christus en Hij alleen. Spreekt daarom alleen van Hem, wat Hij voor u is in al uw nood en dood en spreekt nooit over u zelf, over uw gewaarwordingen, uw bevindingen, maar begint met Christus en eindigt in Hem.

Hoe lang zult u deze liefde nog weerstaan? Hoe lang zult u Christus nog smarten aandoen en Hem telkens opnieuw kruisigen? Zult u nog langer een God versmaden, die zulk een Zoon gaf? Zult u het zoeken in uw verdoemelijke werken? Of in uw toestanden en gevoel? Dan zult u, als u daarin volhardt, met dit alles, door uw ongelooft verdoemd worden. Nog waarschuwen wij u. Nog wordt gij geroepen en gebeden.

*"Zo gij Zijn stem dan heden hoort,
Geloof Zijn heil- en troostrijk woord,
Verhardt u niet, maar laat u leiden."*

Jezus zegt echter nog meer: *"hare zonden zijn haar vergeven, ... want zij heeft veel lief gehad."* Wat bedoelt Jezus daarmee? Prijst Hij haar liefde? Was die liefde van de zondares de oorzaak van de vergeving van haar zonden? Is dat de betekenis van het woordje *"want"*?

O, nee! Johannes zegt immers: *"Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft lief gehad."* Daarom kan het woordje *"want"* niet de oorzaak der vergeving aanduiden. Het wil eenvoudig zeggen dat uit haar liefde blijkt dat haar zonden vergeven zijn. Haar liefde is het bewijs, dat Jezus haar eerst heeft lief gehad en hare zonden vergeven heeft. Dat blijkt ook uit de gelijkenis, die Jezus zo pas heeft uitgesproken. En uit de verklaring der gelijkenis, die Jezus zelf gaf, blijkt dit nog klaarder. Haar liefde is het gevolg van vergeving. Vergeving van zonden en liefde zijn onafscheidelijk aan elkaar verbonden. *"Het geloof zonder de werken is bij zichzelf dood."* Het levend geloof brengt de liefde en de werken vanzelf mee. Daar zorgt God voor. Daar zorgt de Heilige Geest voor. Die dierbare Geest, die als inwoner alles doet. *"Het is God, die in u werkt, beide, het willen en werken naar Zijn welbehagen."* En zo werkt men zijn zelfs zaligheid met vreezen en beven. Zo zijn geloof en liefde bron van ware gehoorzaamheid. Het geloof, door de liefde werkende.

Misschien vraagt u nu: *kunt u mij de weg wijzen om in deze dingen vruchtbaar te zijn of om tot deze dingen te komen?*

Dat antwoord ligt, denk ik, in deze geschiedenis. Een antwoord, dat veel overeenstemming heeft met hetgeen wij in het formulier van het Heilig Avondmaal lezen.

- Welnu, wilt u in deze dingen vruchtbaar zijn, *bedenk dan steeds uw zonden en vervloeking*. Ieder overwege en gelove dat hij niet beter is dan die zondares. Stel u met haar op één lijn. Weet, *dat u van uzelf altijd gehouden bent onder Gods gericht*, zo zegt Calvijn ergens.
- Maar om vruchtbaar te zijn moet u dus ook deze gewisse belofte van God geloven, die in de Heilige Doop is verzegeld, *dat alle zonden uitgewist zijn door het bloed van Christus*. Zonder dit waarachtig geloof in de vergeving der zonden is er geen liefde en ook geen enkel goed werk.

En nu moet u niet in u zelf op zoek gaan naar geloof, met het doel, als u dat gevonden hebt, daarop te rusten en te zeggen: *ik heb nu geloof en nu is het in orde, en nu komt de rest vanzelf wel*. Nee, het zou kunnen zijn dat ge in het geheel geen geloof vond. Wel

zegt de Heilige Schrift: *Beproof uzelfen of gij in het geloof zijt*. Maar als u dat doet, en de vraag tot u komt: *geloofst gij?* Zeg dan, zonder met een vergrootglas naar allerlei kenmerkjes te zoeken: *Ik geloof Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp!* Verlaat u met al uw vervloeking op, Hem, die van den Vader geschonken is uit loutere genade. Dan blijven de vruchten niet achterwege.

Die zondares had veel lief, veel goede werken, omdat haar veel liefde in de vergeving van haar zonden geschonken was. Maar deze wederliefde welde van zelf bij haar op door de Heilige Geest. Zij zoekt er niet naar, zij deed haar best niet om lief te hebben. Zij liet de Heere door de Geest in haar werken en zó was er rust en welde de liefde op. Zó deed ze zelf niets en was toch vruchtbaar in liefde en goede werken. Daarom: *geloven, alleen geloven, niets dan geloven*. De rechtvaardige zal niet uit werken, uit geen enkel werk, hoe klein ook, of hoe goed ook, noch uit genegenheden of gevoelens, maar *alleen uit geloof leven*.

Dan doen we niet als Simon. Ook al wil dat de Farizeïsche natuur. Want die natuur deugt niet, wordt nooit anders, of beter, of heiliger, maar blijft lichaam des doods. Niettemin past in dit verband de vermaning: *Leg dan af*, dat wil zeggen, door het geloof afgelegd hebbende, *alle hooghartigheid, alle veroordeling van de naaste, alle zelfverheffing, alle koudheid omtrent slechte en goddeloze mensen*. Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf, ook uw naaste, die uw vijand is.

Maar wee u, indien u een Simon blijft en niet anders dan geheel Simon. Wee u, indien u de liefde van Christus blijft versmaden. Geen uiterlijk heilige wandel zal u baten. Ook al wringt gij u zelf met nog zoveel bochten in het enge keurslijf der wet. Geen farizeïsch kleed zal ooit uw naaktheid bedekken, ook al hebt u het doorweven met allerlei toestanden, gebeden en tranen.

Zie liever in dat u een heillozen weg bewandelt, dat alleen Christus u redden kan en wil. Dat Zijn liefde voor uw voeten ligt en dat Hij nog Zijn armen tot u uitbreidt. Wat rijke troost ligt in Jezus' woorden voor zondaren en zondaresen! Wees nooit meer dan zondaar en zondares. Tot hen daalt liefde neer. In hen borrelt liefde op. *Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft lief gehad*. Zo is het niet ééns, maar altijd weer. Daarom blijft steeds de bede:

*Vergeef ons onze schulden, Heer';
Wij schonden al te snood Uw eer,
De boosheid kleeft ons altijd aan.
Wie onzer zou voor U bestaan,
Had Jezus niet voor ons geleén?
Wij schelden kwijt, die ons misdeén.*

De Heere Jezus heeft Zijn woord tot Simon gesproken. Thans richt Hij zich tot de vrouw, en zegt: *"Uwe zonden zijn u vergeven"*.

Wat een rijk woord. Uw zonden. En ze waren velen! Ja, zonden, die tot uitbarsting gekomen waren en voor ieder zichtbaar. Ja, zij was, zoals ieder mens, niets dan zonde. Maar nu dat rijke woord van des Middelaars lippen. Een woord, dat hierop neerkomt: *Mijn liefde is groter dan al uw zonden. Mijn bloed is meer dan de wateren van de zeeën, want het wast u geheel rein. Mijn gerechtigheid en heiligheid bedekken u volkomen, zodat van al uw onreinheid niets meer te zien is en u gekleed bent met koninklijk borduursel. Gij zijt schoon, Mijn vriendin. Gij zijt des Konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig.*

O, lezer en lezeres, zie deze weergalozes liefde en geloof ze. Zie ze in Zijn wonden, in Zijn kruis, in Zijn smart, in Zijn dood, in Zijn wetsvervulling. Wat een rijk woord: *"Uw zonden zijn u vergeven"*.

Maar had deze vrouw dan nog geen vergeving? Krijgt ze die nu pas? Was al dat vorige dan niet wat de mensen wel eens noemen een soort voorbereiding? Inderdaad had ze reeds vergeving. De geschiedenis spreekt voor zichzelf. Van een soort *"voorbereiding"*, of *"toeleiding"* is hier dus geen sprake. Haar liefde, aan het begin van deze geschiedenis, was immer reeds vrucht van vergevende liefde. Jezus heeft ook reeds uit die gelijkenis laten blijken dat zij vergeving had en heeft het ook ronduit tot Simon reeds gezegd. Bovendien blijkt dit ook uit de betekenis van het woord, dat in de oorspronkelijke tekst staat. De vorm van het oorspronkelijke woord duidt de toestand aan, die het gevolg is van een handeling, die reeds eerder volbracht is. Jezus zegt tot haar eigenlijk: *Gij zijt in een toestand van vergeving, welke vergeving reeds eerder is geschied*. Hierover zijn ook alle goede verklaarders en ook de kanttekening op de Statenvertaling het eens. Calvijn wijst er op, dat haar liefde het bewijs is dat vergeving vooraf ging. Wie het anders beziet, zegt Calvijn, is *"een verkeerd beoordelaar"*.

Wel zou men de vraag kunnen doen, *waarom Christus haar nu wijst op de vergeving, die zij reeds ontving*.

Laat ik daarop het antwoord van Calvijn mogen geven. *"Zo behoren wij dagelijks reeds enig vertrouwen te hebben, wanneer wij de Heere vragen dat Hij ons de zonden vergeve. Dit gebed is niet overbodig. Het strekt daartoe, dat de hemelse Rechter Zijn barmhartigheid steeds dieper in onze harten verzegele en ons op die wijze rust schenkt"*.

Zo dienden de woorden van Jezus tot bevestiging van het geloofsvertrouwen van deze vrouw. Zo is er ook een dagelijkse bekering. Dagelijks zonden belijden, dagelijks vergeving ontvangen. En zó een steeds voortgaande verzekering dat de zonden vergeven zijn, een steeds diepere verzegeling in onze harten opdat de hemelse Rechter op die wijze rust schenkt. Dat had deze vrouw blijkbaar nodig, zoals iedere zondaar en zondares dat telkens weer nodig heeft. Het is de ondoorgrondelijke goedheid en zorg van de Heere Jezus, die Hij voor de Zijnen heeft. *"Gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen, zo ontfermt zich de Heere over degenen, die Hem vreezen"*.

Telkens weer laat Hij Zijn aangezicht zien. Onverwacht, verrassend. Als men er niet op bedacht is. En:

*Gods vriendelijk aangezicht
Geeft vrolijkheid en licht
Voor alle oprechte harten,
Ten troost verspreid in smarten.*

Dit nu doet aanbidden en tevens zichzelf verfoeien in stof en as. Het is de kennis Gods, die de kennis van zichzelf meebrengt. Deze dingen bereikt men niet met een zeker methodisme, dat gewoonlijk alleen op het gevoel werkt en onze zinnen in beweging brengt. Het is de Heilige Geest, die in alle stilte en bedaardheid het Woord Gods ontsluit en het oog verlicht, en met Job doet spreken: *Nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij in stof en as*.

En nu zegt de Heere nog tot haar: *"Uw geloof heeft u behouden."*

"Uw geloof", zegt Christus. De zondares zou zeggen: Heere, Uw verdiensten en Uw liefde hebben mij behouden. Jezus zegt evenwel: *"Uw geloof"*.

Dat wil zegen: *door uw geloof in Mij hebt gij vergeving.*

Niet door uw geloof, als een werk van u. Maar, zoals Paulus zegt in Romeinen 4: "*het geloof wordt gerekend tot rechtvaardigheid*", omdat het geloof de toegerekende gerechtigheid van Christus omhelst. Geloven is geen werk. Het is God voor betrouwbaar achten. Het staat juist lijnrecht tegenover alle wettische werken. Het geloof van de vrouw is een tegenstelling van de werken van Simon. Vermanen tot geloof is dus niet wettisch. "*Uw geloof heeft u behouden*".

Wat doet het geloof dan, dat daaraan het eeuwig behoud verbonden wordt door Jezus? Het verlaat zich op Christus, dien God in Zijn barmhartigheid schenkt. Het ziet die barmhartigheid Gods en dat ze Christus geeft. In Zondag 23 worden deze dingen zo duidelijk gezegd. Daar komt, na de veroordeling van zichzelf, dat "*nochtans*" van Gods barmhartigheid en genade. Dat "*nochtans*", dat alle zwaarlijk zondigen tegen al de geboden Gods terzijde zet en de consciëntie, die mij beklaagt tot zwijgen brengt. "*Nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals had ik nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft.*"

En wat doet nu het geloof?

Aannemen, zegt de Catechismus. Het geloof vertrouwt daarop. Het houdt Gods Woord voor Gods Woord. Het houdt God voor een God, die waarheid spreekt en niet liegen kan. Het verdenkt God niet, als Hij betuigt dat Hij Christus geeft. En Hij betuigt dat aan ieder gedoopte. Lees het Doopsformulier er maar op na. *Voorwerpelijk* is u de gehele Christus gegeven. Het is met enkele waterdruppels aan uw voorhoofd verzegeld. Dat ziet het geloof, eigent het toe, rust en vertrouwt daarop. Door het geloof is Christus uw eigendom. En dat alleen schenkt vergeving. Dat sluit vergeving in.

Daarom is *vergeving der zonden*, zoals de Twaalf Artikelen des geloofs dat duidelijk laten zien, een zaak des geloofs. "*Ik geloof*, niet ik gevoel, *de vergeving der zonden.*" Gevoel is gevaarlijk. Gevoel kan ons bedriegen. We kunnen zelfs gevoel voor geloof aanzien. En menigeen meent, dat als hij het niet voelt er dus ook geen geloof is. Daarom staan velen naar gevoel. *En men heeft er niets aan*, zegt men, *als men het niet voelt.* Zo komt de mens op allerlei dwaalwegen en wijkt hij af van de eenvoudigheid des geloofs. Hoe minder gevoel, hoe zuiverder geloof. Alleen het geloof behoudt. Alleen door het geloof is er vergeving. Ook de bekering schenkt geen vergeving, ook de liefde niet. Dat leert ons deze geschiedenis wel. Nee, alleen door het geloof. En dat geloof ziet niet op het gevoel, ziet niet op de bekering, noch op onze liefde, maar op de barmhartigheid Gods en de liefde van Christus.

Velen toch willen geloven in hun bekering en gaan op Piëtistische wijze op zoek naar hun bekering om daarin hun grond en rust te hebben. En om deze mensen tegemoet te komen en hen nog verder van den rechte weg af te voeren, misschien met de beste bedoelingen, predikt men in Piëtistische geest. Zo wordt er een Christendom gekweekt, dat veelal met het ware Christendom niets te maken heeft en waardoor het Evangelie beperkt wordt tot een bepaald soort mensen in de gemeente, dat men voor ware Christenen houdt. Hoe ver is men hier van de leer van de Heilige Schrift en van die der Reformatoren verwijderd. Zo moet Christus wijken voor *de christen* en wordt het voedsel, het levende brood onthouden, waarvan alleen een *zondaar* en *zondares* leven kan.

"Uw geloof heeft u behouden." Deze woorden voegt Jezus er dan ook bovendien aan toe om deze zondares te vermanen in dat geloof te blijven en zich toch vooral aan Hem, en aan Hem alleen te houden. Zij moet zich ook niet storen aan al die murmuringen der gasten, waarvan in vers 49 sprake is. Daaraan stoort Jezus zich ook niet. Hij spreekt van vergeving en van geloven tegen alles in. Tegen Simon in, tegen al die murmureerders in.

En mochten er nu inwendig bij die vrouw murmureerders geweest zijn, ze zijn allen door Jezus woord tot zwijgen gebracht. *O, vrouw, wat ze vanbinnen ook tegen u zeggen, hoe ze u de rust trachten te roven, uw geloof heeft u nochtans behouden.*

Zo gaat Zijn vergeving nog tegen alles in. Al verzet zich alles van binnen, al is alles tegen door de beschuldiging van het geweten en de zonde tegen ieder gebod der wet. Hij zorgt er voor dat het geloof door alles heen dringt, het onmogelijke gelooft en het meest ongerijmde zegt, ja tegen alle bestrijdingen des duivels in gaat. Luther zegt in een van zijn preken in *"De Kerkepistel"*, zo juist en schoon: *Duivel, u helpt mij. U hebt gelijk, ik ben zo slecht en zo onwaardig en ik ben zo groot zondaar, maar juist voor hen is Christus gekomen.*

Zo laat het geloof alle murmureerders aan hun lot over, en zegt: *Ik ben geheel onrein en toch volkomen heilig. Ik ben de grootste der zondaren en toch heb ik nooit zonde gedaan. Ik ben zwart en toch ben ik liefelijk.*

Ik ben een heidin, zegt Ruth, en uw volk is mijn volk niet, en toch is uw volk mijn volk. Ik ben een heidin en heb vele afgoden, en uw God is mijn God niet, en toch: *Uw God is mijn God.*

Ik doe de wet niet, zegt Paulus; en *toch*, zegt hij, *doe ik de wet.*

Zo dringt het geloof door alles heen, gaat naar Gods Woord, naar Christus, naar het Evangelie en stoort zich aan geen murmureerders. Zo ging het bij deze zondares.

En opdat het bij u ook zó zou gaan laat de Heere u het Evangelie verkondigen. Christus, de vergeving der zonden en wordt u vermaand tot geloof. Maar daar komt nu alles tegen in. Zodra het Evangelie gepredikt wordt en de vergeving der zonden komen de murmureerders opzetten. Nee, zeggen zij, dat gaat zó maar niet. En dan komt er een reeks van wettische voorschriften. Het wordt u dan voorgehouden hoe men eerst moet zijn, wat ge eerst moet hebben en doorleven. En als het dan zus en zo met u gegaan is, ja, dan mag u er eindelijk eens aan gaan denken of het geloof u ook gegeven zal worden.

Zo is de duivel er altijd op uit om het Evangelie te verdonkeren en verdacht te maken, de wet er tussen te drijven. En daartoe gebruikt hij geen mensen, die bekend staan als ketters, of als onbekeerden, maar hen, die de naam hebben van *"zuiver in de leer"* te zijn en die bekend staan als bekeerde mensen.

Wie zal al die murmureerders tot zwijgen brengen?

Hij, die tot de zondaren zeide: *uw zonden zijn u vergeven, uw geloof heeft u behouden.* Hij breekt de wettische banden. *Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht.* Hij maakt arm, en Hij maakt rijk, rijk in God, rijk in Hem. Hij legt alle murmureerders van binnen ook het zwijgen op. Het vrome vlees heeft ook allerlei wetten en verordeningen. Het weet precies hoe het gaan en zijn moet, houdt krampachtig vast aan zijn meningen en inzichten. Maar Christus houdt de touwen dezer goddelozen af. Hij breekt de strik en de zondaar, die niets dan zonden in zich zelf ziet, ziet Hem en Hem alleen. En het geloof breekt door alles heen en verdenkt God niet meer, en zinkt op Zijn Woord.

En nog hoor ik iemand vragen: *Is het dan genoeg dat ons vergeving gepredikt wordt, en dat zulks door de Heilige Doop aan ons voorhoofd is bezegeld en bekrachtigd?*

Dan antwoorden wij: *Nee! Duizendmaal nee!*

Maar toch bedroeft het zulk een vraag te vernemen. Omdat deze vraag blijk geeft van grove onkunde. Omdat deze vraag ons zegt dat het verval der Kerk waarlijk groot is. Wat is men ver van de leer der Heilige Schrift en die der Reformatoren af! Er is plaats voor de klacht: *"Mijn volk gaat verloren omdat het geen kennis heeft".*

"Ontwaakt gij die slaapt en staat op uit de dood

En Christus zal over u lichten".

Maar het is waar: de prediking des Evangelies en een waterdoop zijn niet genoeg, dat wil zeggen, zij alleen behouden u niet. Jezus zeide tot die zondares: *Uw gelóóf heeft u behouden.* Dat alleen. *Wie niet geloofd zal hebben zal verdoemd worden.* Door het geloof, redt het Evangelie; en door het geloof, redt uw Doop. Dán is uw Doop een rijke troost, en een vaste grond.

Toen Calvijn op zijn sterfbed lag, en hem gevraagd werd *of het met God in orde was,* heeft hij de hand op zijn voorhoofd gelegd en gezegd: *Met mijn Doop kan ik voor God bestaan.*

Met dat water? Vraagt u.

Nee, maar dat water was voor het geloof, het teken en zegel dat Christus door Zijn bloed al zijn zonden had uitgewist. Zó behoudt het geloof alleen.

En als u dan gelooft, zult u horen, wat die zondares hoorde *"ga heen in vrede".* Niet: ga heen *tot* vrede, maar *in* vrede. De vrede was haar deel. Rust was in haar ziel. Luther zegt: *het hart staat stil.* Vrede; het is die wonderlijke stilte, die nederige aanbidding en bewondering, die harmonie met God, die alle verstand te boven gaat. En dat alleen omdat Jezus tot haar sprak, en zij op Zijn Woord zich verliet.

Daartoe vermaant u de Heere nu, om datzelfde te doen. Hij spreekt ook tot u. Niet omdat u zo goed bent, maar omdat u zo slecht bent. Hij weet dat u enkel zonde bent. Hij verwacht van u geen enkele goede daad. Hij wacht daar ook niet op. Nee, Hij zegt u in Zijn Woord *dat gij dood zijt door de misdaden en zonden.* Dat u onder vloek en doem ligt. Maar Hij zegt ook dat er vergeving is.

Maar neen, daar is vergeving,

Altijd bij U geweest.

Dies wordt Gij Heer', met beving,

Recht kinderlijk gevreesd.

Psalm 130:3

Leg u aan Zijn voeten en u zult het horen: *Uw geloof heeft u behouden. Ga heen in vrede.* AMEN.

Looft God, looft Zijn Naam alom;

Looft Hem in Zijn heiligdom;

Looft des Heeren grote macht,

In den Hemel Zijner kracht.

Looft Hem om Zijn mogendheden;

Looft Hem, naar zo menig blijk

Van Zijn heerlijk koninkrijk,

Voor Zijn troon en hier beneden.